

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE**

Prednacr

**ZAKON
O MIRNOM RJEŠAVANJU RADNIH SPOROVA**

Sarajevo, novembar 2016. godine

ZAKON O MIRNOM RJEŠAVANJU RADNIH SPOROVA

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

- (1) Ovim zakonom uređuje se postupak mirnog rješavanja radnih sporova (individualnih i kolektivnih), način određivanja miritelja i arbitara i druga pitanja od značaja za mirno rješavanje radnih sporova za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacije), ako drugim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Postupak mirnog rješavanja radnih sporova pokreće se i vodi u skladu sa ovim zakonom, ukoliko o istom nije odlučeno pravosnažnom sudskom odlukom.

Član 2. (Definicije pojmova)

U smislu ovog zakona, pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:

- a) stranom u individualnom radnom sporu smatraju se radnik i poslodavac (u daljem tekstu: strane u sporu);
- b) stranom u kolektivnom radnom sporu smatraju se učesnici u zaključivanju kolektivnog ugovora (u daljem tekstu: strane u sporu);
- c) miriteljem se smatra lice izabrano za miritelja u skladu sa ovim zakonom koje kao član mirovnog vijeća posreduje između strana u sporu, te daje prijedloge i preporuke, sa ciljem zaključivanja sporazuma o mirnom rješavanju radnog spora;
- d) arbitrom se smatra lice koje kao član arbitražnog vijeća donosi odluku kojom se okončava radni spor;
- e) individualni radni spor je spor koji se vodi povodom prestanka ugovora o radu, ponude i zaključivanja ugovora o radu pod izmijenjenim uvjetima, neisplaćivanja plaća i naknada, otpremnine i naknade štete (u daljem tekstu: individualni spor);
- f) kolektivni radni spor je spor nastao povodom zaključivanja, primjene, izmjene ili dopune, odnosno otkazivanja kolektivnog ugovora, donošenja i primjene pravilnika o radu, ostvarivanja prava na sindikalno organizovanje, osnivanja vijeća zaposlenika, štrajka i drugih kolektivnih prava (u daljem tekstu: kolektivni spor);
- g) mirovno vijeće je tijelo koje sporazumno osnivaju strane u individualnom i kolektivnom radnom sporu koje daje prijedloge i preporuke u cilju zaključivanja sporazuma o mirnom rješavanju spora;

- h) arbitražno vijeće je tijelo koje se osniva u skladu sa ovim zakonom radi konačnog rješavanja radnog spora.

Član 3.

(Dobrovoljnost u mirnom rješavanju sporova)

- (1) Strane u sporu dobrovoljno odlučuju o mirnom rješavanju radnog spora, ako ovim ili drugim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Strane u sporu same biraju miritelje i arbitre sa Liste miritelja i arbitara (u daljem tekstu: Lista).

Član 4.

(Učesnici u postupku mirnog rješavanja sporova)

- (1) U postupku mirnog rješavanja radnog spora učestvuju strane u sporu, odnosno tijelo za mirno rješavanje kolektivnih sporova, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Miritelji, odnosno arbitri u svom radu dužni su da postupaju savjesno i nepristrasno.

Član 5.

(Troškovi postupka mirenja, odnosno arbitraže)

Svaka strana u sporu snosi svoje troškove nastale u postupku mirenja, odnosno arbitraže, osim troškova miritelja, odnosno arbitra sa Liste koju utvrđuje u skladu sa ovim zakonom federalni ministar rada i socijalne politike (u daljem tekstu: federalni ministar), čije troškove snosi Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

DIO DRUGI – MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA

Član 6.

(Mirno rješavanje kolektivnih radnih sporova)

- (1) U slučaju spora o zaključivanju, primjeni, izmjeni ili dopuni odnosno otkazivanju kolektivnog ugovora ili drugog sličnog spora vezanog za kolektivni ugovor (kolektivni radni spor), ako strane nisu dogovorile način mirnog rješavanja spora, provodi se postupak mirenja, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Mirenje iz stava 1. ovog člana provodi mirovno vijeće.

Član 7.
(Mirno rješavanje individualnih radnih sporova)

- (1) Prije podnošenja tužbe radnik i poslodavac mogu se dogovoriti o mirnom rješavanju spora na način i pod uvjetima predviđenim ovim zakonom.
- (2) Ukoliko se postupak iz stava 1. ovog člana ne okonča u razumnom roku, koji ne može biti duži od 60 dana ili se postupak mirenja okonča neuspješno, radnik ima pravo da podnese tužbu nadležnom sudu, u rokovima koji teku od dana okončanja postupka mirenja.
- (3) Mirenje iz stava 1. ovog člana provodi mirovno vijeće.

Član 8.
(Mirovno vijeće)

- (1) Mirovno vijeće može biti formirano za teritoriju Federacije, odnosno za područje kantona.
- (2) Tijelo za mirno rješavanje radnih sporova formirano za teritoriju Federacije nadležno je za: kolektivne radne sporove koji proizilaze iz kolektivnih ugovora zaključenih za teritoriju Federacije ili područje dva ili više kantona, te za individualne i kolektivne radne sporove u kojima je jedna od strana federalni organ uprave, federalna upravna organizacija, federalna javna ustanova, javno preduzeće, privredno društvo i drugo pravno lice čije je osnivač Federacija.
- (3) Tijelo za mirno rješavanje radnih sporova formirano za teritoriju kantona nadležno je za: kolektivne radne sporove koji proizilaze iz kolektivnih ugovora zaključenih za područje jednog kantona, te za individualne i kolektivne radne sporove u kojima je jedna od strana poslodavac čije je sjedište na području tog kantona.

Član 9.
(Mirovno vijeće za teritoriju Federacije)

- (1) Mirovno vijeće za teritoriju Federacije sastoji se od tri člana, i to: jednog predstavnika poslodavca, jednog predstavnika sindikata, kao i jednog predstavnika - miritelja kojeg izaberu strane u sporu sa Liste koju utvrđuje u skladu sa ovim zakonom federalni ministar, a koji obavlja poslove predsjedavajućeg mirovnog vijeća.
- (2) Mirovno vijeće iz stava 1. ovog člana formira rješenjem federalni ministar, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (4) Mirovno vijeće iz stava 1. ovog člana donosi pravila o postupku pred tim vijećem. Administrativne poslove za mirovno vijeće formirano za teritoriju Federacije, vrši Ministarstvo.
- (5) Troškove za člana mirovnog vijeća sa liste koju utvrđuje federalni ministar, snosi Ministarstvo.

Član 10.
(Mirovno vijeće za područje kantona)

Formiranje mirovnog vijeća za područje kantona, njegov sastav, način rada i druga pitanja koja se odnose na rad tog mirovnog vijeća, uređuju se propisom kantona.

DIO TREĆI - POSTUPAK MIRNOG RJEŠAVANJA RADNIH SPOROVA

Član 11.
(Pokretanje postupka)

- (1) Postupak mirnog rješavanja spora iz čl. 6. i 7. ovog zakona, pokreće se podnošenjem prijedloga Ministarstvu.
- (2) Prijedlog iz stava 1. ovog člana strane u sporu mogu da podnesu zajednički ili pojedinačno.
- (3) Prijedlog iz stava 1. ovog člana sadrži: ime, prezime i adresu, odnosno naziv i sjedište strana u sporu, oznaku predmeta spora, te podatke o predstavnicima strana iz člana 9. ovog zakona.
- (4) Ukoliko strane u sporu prijedlog iz stava 1. ovog člana podnose zajednički, u istom se pored podataka iz stava 3. ovog člana navode i podaci o miritelju kojeg su strane u sporu sporazumno izabrale sa Liste.
- (5) Strane u sporu, uz prijedlog iz stava 1. ovog člana dostavljaju dokumentaciju u vezi sa predmetom spora, kao i prijedlog dokaza i svjedoka, ukoliko ih imaju.
- (6) Ako je prijedlog iz stava 1. ovog člana podnijela jedna od strana u sporu, Ministarstvo će odmah po prijemu prijedloga isti dostaviti drugoj strani u sporu i pozivati je da se u roku od pet dana od dana prijema prijedloga izjasni da li prihvata mirno rješavanje spora.
- (7) O izjašnjenju iz stava 6. ovog člana Ministarstvo obavještava stranu koja je podnijela prijedlog za mirno rješavanje spora.
- (8) Ukoliko druga strana prihvati prijedlog za mirno rješavanje spora, dužna je u izjašnjenju iz stava 6. ovog člana dostaviti i podatke o svom predstavniku iz člana 8. ovog zakona.

Član 12.
(Izbor miritelja)

- (1) Miritelja sporazumno biraju strane u sporu sa Liste, u roku od tri dana od dana prihvatanja pojedinačnog prijedloga, o čemu obavještavaju Ministarstvo.
- (2) Ako strane u sporu sporazumno ne odrede miritelja, određuje ga federalni ministar.

Član 13.

(Učešće miritelja u postupku mirnog rješavanja radnog spora)

- (1) Miritelj učestvuje u:
 - a) individualnom radnom sporu, i
 - b) kolektivnom radnom sporu,
- (2) Ministarstvo će dostaviti prijedlog i dokumentaciju u vezi sa predmetom spora miritelju koji je određen za rješavanje spora.

Član 14.

(Učešće miritelja u individualnom i kolektivnom radnom sporu)

Miritelj u individualnom i kolektivnom radnom sporu:

- a) prisustvuje razgovorima strana u sporu;
- b) predlaže moguća rješenja;
- c) utvrđuje činjenice od značaja za mirno rješavanje radnog spora;
- d) daje preporuke u vezi sa načinom rješavanja radnog spora;
- e) pruža stručnu i drugu pomoć učesnicima.

Član 15.

(Postupak mirenja u djelatnostima od javnog interesa)

- (1) Izuzetno od člana 3. ovog zakona, u djelatnostima od javnog interesa kao i u djelatnostima u kojima bi prekid rada mogao da ugrozi život, ličnu sigurnost i zdravlje ljudi ili da nanese štetu većih razmjera (zdravstvo, elektroprivreda, vodoprivreda, PTT usluge, međunarodni saobraćaj i dr.), strane u kolektivnom sporu dužne su da iznesu spor pred mirovno vijeće, u roku od tri dana od dana nastanka spora.
- (2) Ukoliko strane u kolektivnom sporu ne iznesu spor pred mirovno vijeće u roku iz stava 1. ovog člana, dužne su da o tome obavijeste federalno, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rad.
- (3) Federalni, odnosno kantonalni ministar će po službenoj dužnosti pokrenuti postupak mirenja, odnosno odrediti mirovno vijeće sa Liste.

Član 16.

(Provođenje postupka mirnog rješavanja radnog spora)

- (1) Kada se strane u sporu usaglase o učešću miritelja, on je dužan da u roku od tri dana od prijema dokumentacije zakaže sastanak sa predstavnicima sindikata i poslodavaca iz člana 9. ovog zakona, koji čine tijelo za mirno rješavanje radnog spora.
- (2) Miritelj je dužan da zakaže raspravu u roku od tri dana od dana održavanja sastanka iz stava 1. ovog člana, o čemu obavještava strane u sporu.

- (3) U postupku rješavanja radnog spora, miritelj ima pravo da traži i prikuplja informacije, dokaze i druge podatke od strana u sporu, kao i da predloži vještake i druge stručnjake, uz saglasnost i o trošku strana u sporu.

Član 17.

(Sporazum o predmetu spora)

- (1) Sporazum koji strane u sporu postignu u postupku mirenja zaključuje se u pisanoj formi i obavezujući je za obje strane.
- (2) Ako je između strana u postupku zaključen kolektivni ugovor, sporazum zaključen u postupku mirenja postaje sastavni dio kolektivnog ugovora.
- (3) Primjerak potpisanog sporazuma iz stava 1. ovog člana miritelj dostavlja Ministarstvu.
- (4) Ako strane u sporu, uz pomoć miritelja u roku od 15 dana, od dana održavanja rasprave iz člana 16. ovog zakona ne zakluče sporazum o predmetu spora, miritelj proglašava mirenje neuspjelim i o tome obavještava strane u sporu i Ministarstvo.

Član 18.

(Arbitraža)

- (1) Ukoliko strane u sporu ne riješe spor u postupku mirenja, rješavanje spora mogu sporazumno povjeriti arbitražnom vijeću.
- (2) Arbitražno vijeće iz stava 1. ovog člana sastoji se od tri člana. Svaka strana u sporu bira svog arbitra sa Liste, a trećeg arbitra sa Liste imenuje federalni ministar, koji obavlja poslove predsjedavajućeg arbitražnog vijeća.
- (3) Arbitražno vijeće iz st. 1. i 2. ovog člana formira rješenjem federalni ministar, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Protiv rješenja iz stava 3. ovog člana nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (5) Strane u sporu su dužne da dostave arbitražnom vijeću svu dokumentaciju o predmetu spora, kao i imena lica koja treba saslušati u postupku.
- (6) Predsjedavajući arbitar je dužan da zakaže raspravu u roku od tri dana od dana prijema dokumentacije o predmetu spora o čemu obavještava strane u sporu.
- (7) Arbitražno vijeće iz stava 1. ovog člana donosi pravila o postupku pred tim vijećem.
- (8) Administrativne poslove za arbitražno vijeće vrši Ministarstvo.
- (9) Formiranje arbitraže za područje kantona, njegov sastav, način rada i druga pitanja, uređuju se propisom kantona.

Član 19.

(Postupak pred arbitražnim vijećem)

- (1) Predsjedavajući arbitar rukovodi raspravom, uzima izjave od strana u sporu i drugih lica u postupku ukoliko ocijeni da je to potrebno.

- (2) Strane u sporu imaju pravo da se pred arbitražnim vijećem izjasne o predmetu spora i o navodima druge strane u sporu.
- (3) Ako jedna od strana u sporu neopravdano izostane sa rasprave arbitražno vijeće može da održi raspravu u njenom odsustvu, uzimajući u obzir dokumentaciju koju je ta strana dostavila.

Član 20.
(Odluka arbitražnog vijeća)

- (1) Arbitražno vijeće temelji svoju odluku na zakonu, drugom propisu, kolektivnom ugovoru i na pravičnosti.
- (2) Odluku o predmetu spora arbitražno vijeće donosi većinom glasova u roku od 30 dana od dana otvaranja rasprave, te primjerak dostavlja stranama u sporu i Ministarstvu.
- (3) Odluka arbitražnog vijeća je konačna i obavezujuća za strane u sporu, te se smatra izvršnom ispravom.
- (4) Ako je između strana u sporu zaključen kolektivni ugovor, odluka arbitražnog vijeća ima pravnu snagu i dejstvo kolektivnog ugovora.
- (5) Odluka iz stava 1. ovog člana sadrži:
 - a) ime, prezime i adresu, odnosno naziv i sjedište strana u sporu,
 - b) izreku,
 - c) obrazloženje,
 - d) datum donošenja odluke i
 - e) imena, prezimena i potpise arbitara.

Član 21.
(Sudsko odlučivanje)

Ukoliko strane u sporu ne riješe spor u postupku mirenja i rješavanje tog spora ne povjere arbitražnom vijeću, mogu zatražiti sudsko odlučivanje o tom sporu, u skladu sa zakonom.

Član 22.
(Izuzeće miritelja i arbitara)

- (1) Strana u sporu može Ministarstvu podnijeti zahtjev za izuzeće miritelja ili arbitra u slučaju:
 - a) ako zastupa neku od strana u sporu ili je zastupao neku od strana u sporu u posljednje tri godine,
 - b) ako je srodnik neke od strane u sporu u pravoj ili pobočnoj liniji do četvrtog stepena i u tazbinskoj liniji do drugog stepena,
 - c) ako je povezan sa stranama u sporu na bilo koji način koji bi mogao da utiče na njegovu nepristrasnost.

- (2) O zahtjevu iz stava 1. ovog člana odlučuje federalni ministar rješenjem protiv kojeg nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Član 23.

(Evidencija o postupcima mirnog rješavanja radnih sporova)

Ministarstvo vodi evidenciju o postupcima mirnog rješavanja radnih sporova iz čl. 6. i 7. ovog zakona, a naročito:

- a) ime, prezime, adresu, odnosno naziv i sjedište strana u sporu,
- b) ime i prezime miritelja, odnosno arbitra,
- c) predmet spora, datum pokretanja postupka,
- d) datum okončanja spora i način kako je spor riješen.

DIO ČETVRTI - MIRITELJI I ARBITRI

Član 24.

(Izbor miritelja i arbitara)

- (1) Za miritelja i arbitra može da bude izabrano punoljetno lice koje ispunjava sljedeće uvjete:
 - a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,
 - b) da ima visoku stručnu spremu, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa (koji se vrednuje sa najmanje 240 ECTS bodova) ili drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja i najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti radnih odnosa,
 - c) da je istaknuti stručnjak u oblasti radnih odnosa, odnosno da ima iskustvo u oblasti kolektivnog pregovaranja,
 - d) da nije osuđivano za krivično djelo.
- (2) Izbor miritelja i arbitara vrši se putem javnog poziva koji objavljuje Ministarstvo.
- (3) Listu miritelja i arbitara utvrđuje federalni ministar u roku od 15 dana od dana isteka roka za podnošenje prijave na javni poziv iz stava 2. ovog člana.
- (4) Lista iz stava 3. utvrđuje se na period od četiri godine i objavljuje se u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Član 25.

(Lista miritelja i arbitara)

- (1) Listu vodi vodi Ministarstvo, a sadrži slijedeće podatke:
 - a) ime, prezime i adresu miritelja, odnosno arbitra,
 - b) stručnu spremu,
 - c) naziv i sjedište poslodavca miritelja, odnosno arbitra ako je u radnom odnosu,
 - d) broj i datum Liste kojom je utvrđen izbor miritelja, odnosno arbitra.

- (2) Miritelj i arbitar dužni su da Ministarstvu prijave promjenu podataka iz stava 1. ovog člana u roku od tri dana od dana nastanka promjene.

Član 26.

(Obaveza obavještanja o toku i okončanju postupka)

Miritelj i arbitar dužni su da redovno obavještavaju Ministarstvo o toku i okončanju postupka mirnog rješavanja radnog spora.

Član 27.

(Pravo na naknadu)

- (1) Miritelj i arbitar imaju pravo na naknadu za rad.
- (2) Miritelj i arbitar dužni su da po okončanju postupka mirenja odnosno arbitraže podnesu izvještaj federalnom ministru.
- (3) Visina i uvjeti za ostvarivanje prava na naknadu iz stava 1. ovog člana utvrđuju se odlukom federalnog ministra, u skladu sa važećim propisima.
- (4) Sredstva iz stava 1. ovog člana obezbjeđuju se u Budžetu Federacije.

Član 28.

(Pravo na odsustvo)

Miritelj i arbitar imaju pravo na odsustvo sa rada bez naknade plaće za vrijeme trajanja postupka mirenja, u skladu sa ovim zakonom.

Član 29

(Prestanak svojstva miritelja i arbitra)

- (1) Svojstvo miritelja i arbitra prestaje brisanjem sa Liste, ako:
 - a) se naknadno utvrdi da nisu bili ispunjeni uslovi iz člana 24. ovog zakona;
 - b) prestanu da postoje uslovi iz člana 24. stav 1. tač. a) i d);
 - c) istekne period na koji je izabran, ako ne bude ponovo izabran;
 - d) nestručno i nesavjesno obavlja dužnost;
 - e) neopravdano odugovlači postupak mirnog rješavanja radnog spora;
 - f) podnese zahtjev za razrješenje.
- (2) Rješenje o brisanju sa Liste u slučajevima iz stava 1. ovog člana donosi federalni ministar.
- (3) Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (4) Rješenje iz stava 2. ovog člana objavljuje se u „Službenim novinama Federacije BiH“.

DIO PETI - NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA I KAZNE NE ODREDBE

Član 30. (Nadzor nad primjenom zakona)

(1) Zakonski nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Federalno ministarstvo rada i socijalne politike.

(2) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrši kantonalna, odnosno federalna inspekcija rada.

Član 31. (Vrste i visine prekršaja)

- (1) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj sindikat, odnosno poslodavac ako je postupao suprotno odredbama ovog zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se za prekršaj miritelj, odnosno arbitar ako je postupao suprotno odredbama ovog zakona.
- (3) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice kod sindikata, odnosno poslodavca novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM.

DIO ŠESTI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 32.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena odredbi čl. 150-155. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 26/16).

Član 33.

Do donošenja propisa iz člana 10. i 18. ovog zakona na formiranje mirovnog i arbitražnog vijeća za područje kantona, njegov sastav, način rada i druga pitanja koja se odnose na rad tih vijeća, mogu se primjenjivati odredbe ovog zakona.

Član 34.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Federacije BiH”.